
Vergaderjaar 2025–2026

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

HX

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2025

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Algemene Zaken van 16 december 2025.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
D.M. van Weel

Verslag Raad Algemene Zaken 16 december 2025

Op 16 december jl. vond de Raad Algemene Zaken plaats in Brussel. Op de agenda stonden het Meerjarig Financieel Kader, de voorbereiding van de Europese Raad van 18–19 december a.s., vereenvoudiging van EU-wetgeving, EU-uitbreiding, het wetgevingsprogramma en het Europees Semester. Tijdens de lunch is gesproken over het cohesiebeleid. Daarnaast was er een AOB Atlantische Macregionale Strategie. Voorafgaand aan de Raad vond een Intergouvernementele Conferentie plaats met Montenegro. De Minister van Buitenlandse Zaken was verhinderd; de Permanente Vertegenwoordiger bij de EU vertegenwoordigde Nederland.

Meerjarig Financieel Kader (MFK)

De Raad stond stil bij de voorstellen voor het volgend MFK en het eigenmiddelenbesluit (EMB), zoals gepresenteerd door de Commissie op 16 juli jl. De onderhandelingen over het MFK en EMB worden gestructureerd aan de hand van een door het Voorzitterschap opgestelde onderhandelingsdocument, de zogenoemde *negobox*.

In deze bespreking benadrukte Nederland samen met enkele andere lidstaten opnieuw het belang van de toevoeging van correcties op de bni-afdracht aan het onderhandelingsdocument. Veel lidstaten uitten juist kritiek op de toevoeging van deze optie voor het voortzetten van de correcties op de bni-afdracht. Een brede groep lidstaten gaf aan dat dergelijke correcties niet stroken met de voorgestelde modernisering van het MFK. Diverse lidstaten uitten kritiek op het samenvoegen van fondsen tot nationale en regionale partnerschapsplannen. Nederland heeft daarbij onderstreept dat modernisering essentieel is, waarbij flexibilisering en versimpeling door de samenvoeging van fondsen belangrijke elementen zijn. De discussie over het Europees Concurrentiefonds (ECF) richtte zich op een spanningsveld tussen lidstaten die pleiten voor meer geografische balans en gelijke toegang tot EU-gelden uit het ECF, en lidstaten, waaronder Nederland, die benadrukken dat toekenning van ECF-middelen op basis van excellentie en impact dient plaats te vinden. Ten aanzien van het EU extern beleid (Global Europe) riepen enkele lidstaten op om de inzet te versterken op beleidsterreinen zoals humanitaire hulp, steun aan de minst ontwikkelde landen en steun aan kandidaat-lidstaten. Het Deense Voorzitterschap concludeerde dat de *negobox* niet zal worden aangepast en zal deze aan het inkomende Cypriotische voorzitterschap doorgeven als basis voor verdere onderhandelingen.

Vorbereiding Europese Raad (ER) van 18–19 december

De Raad stond stil bij de agenda van de ER van 18–19 december: Oekraïne, MFK, Midden-Oosten, EU-uitbreiding en hervormingen, veiligheid en defensie, migratie, geo-economie en concurrentievermogen. Onder overig is geagendeerd *Pact for the Mediterranean*, *Foreign Information Manipulation and Interference* en de strijd tegen antisemitisme, racisme en xenofobie.

Veel lidstaten, waaronder Nederland, onderstreepten de urgentie van besluitvorming over financiële steun voor Oekraïne. Nederland gaf aan hierbij de voorkeur te geven aan herstellingen op basis van geïmmobiliseerde Russische centralebanktegoeden.¹ Andere lidstaten gaven aan hier nog bezwaren bij te hebben. Ten aanzien van het MFK vond een deel van de lidstaten, waaronder Nederland, dat het onderhandelingsdocument

¹ Kamerstuk 36 045–262

een acceptabel vertrekpunt is voor verdere onderhandelingen. Een ander deel van lidstaten sprak hierover hun onvrede uit. Daarnaast vroegen enkele lidstaten, waaronder Nederland, om aandacht voor de aanslagen in Australië en solidariteit met de Joodse gemeenschap.

Vereenvoudiging van EU-wetgeving

De Raad wisselde van gedachten over vereenvoudiging, uitvoering en handhaving van EU-wetgeving ten behoeve van de versterking van het Europees concurrentievermogen. Ook presenteerde de Commissie haar jaarlijks overzichtsverslag 2025 hierover en de jaarlijkse voortgangsverslagen op het gebied van uitbreiding- en oostelijk nabuurschapsbeleid en op het gebied van cohesie en hervormingen. De lidstaten waren eensgezind over het belang van vereenvoudiging en betere regelgeving op alle niveaus en alle beleidsgebieden.

EU-uitbreiding

De Raad sprak over het uitbreidingspakket van de Commissie.² Vanwege de aanhoudende blokkade van één lidstaat op het toetredingsproces van Oekraïne, kon de Raad geen uitbreidingsconclusies aannemen. Een brede groep lidstaten sprak hier diepe teleurstelling over uit en stelde dat het ontbreken van Raadsconclusies een verkeerd signaal afgeeft richting kandidaat-lidstaten. Concept Raadsconclusies die op de steun konden rekenen van 26 lidstaten zijn door het Deens voorzitterschap uitgegeven als voorzitterschapsconclusies.³

Een grote groep lidstaten riep op tot voortgang in het toetredingsproces van Oekraïne. Ook Nederland gaf aan volgende stappen in het toetredingsproces voor Oekraïne en Moldavië te steunen, conform de aanbevelingen van de Commissie. Het kabinet spreekt zich uit tegen de oneigenlijke bilaterale blokkade van Hongarije, in lijn met de motie Van Campen-Piri.⁴ Zo heeft Nederland 12 december jl. met gelijkgezinde lidstaten hierover een *démarche* uitgevoerd in Boedapest. Op 10 en 11 december jl. vond een informele bijeenkomst voor Ministers van Europese Zaken plaats in Lviv, Oekraïne. De voortgang van het EU-toetredingsproces van Oekraïne stond hier centraal. Tevens presenteerden de Commissie en Oekraïne een 10-puntenplan om anti-corruptiehervormingen te bespoedigen.

Verschillende lidstaten pleitten voor het openen van Cluster 3 met Servië, omdat het voldoet aan de technische *benchmarks*. Enkele lidstaten, waaronder Nederland, onderstreepten dat eerst verdere substantiële voortgang nodig is. De Commissie gaf aan bereid te zijn de Raad in januari 2026 opnieuw te informeren over de voortgang van Servië.

Wetgevingsprogramma

De Raad heeft de gezamenlijke verklaring met het Europees Parlement (EP) en de Commissie goedgekeurd.⁵ Deze verklaring voor wetgevende prioriteiten 2026 concentreert zich op zes gebieden. Daarnaast is er een lijst met prioritaire voorstellen bijgevoegd. Tijdens de ER van 18 en 19 december a.s. is ondertekening door de voorzitters van het EP, de Raad van de EU en de Commissie voorzien. Na ondertekening worden de

² Kamerstuk 23 987, nr. 398

³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-16933-2025-INIT/en/pdf>

⁴ Kamerstuk 21 501-20, nr. 2277

⁵ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-16737-2025-INIT/nl/pdf>

gezamenlijke verklaring en de bijbehorende lijst bekendgemaakt in het Publicatieblad van de EU.

Europees Semester

Het Deens Voorzitterschap en het inkomend Cypriotisch Voorzitterschap presenteerden de *roadmap* voor het Europees Semester 2026.⁵ De *roadmap* behelst een tijdslijn van het Europees Semester in aanloop naar de publicatie van het zogenaamde lentepakket, met onder andere beleidsaanbevelingen aan lidstaten op economisch gebied en begrotingen, naar verwachting juni 2026.

AOB Europese Macroregionale Atlantische Strategie

Frankrijk, Ierland en Spanje riepen de Commissie op om een Europese Macroregionale Atlantische Strategie op te stellen om gezamenlijke uitdagingen ten aanzien van concurrentievermogen en groei in de Atlantische regio te adresseren. De Commissie verwees in reactie naar de reeds bestaande *Atlantic Maritime Strategy* en het *Atlantic Action Plan*.

Lunchdiscussie cohesiebeleid

Tijdens de lunch vond een discussie plaats over de bijdrage die het cohesiebeleid aan de strategische prioriteiten van de EU kan leveren. Nederland heeft een drietal aandachtspunten benoemd: afstemming op de strategische prioriteiten van de EU, flexibiliteit om beter in te kunnen spelen op behoeften, en inzet op nieuwe uitdagingen gedurende de gehele programmeringsperiode.

Intergouvernementele Conferentie (IGC) met Montenegro

Voorafgaand aan de Raad vond een IGC met Montenegro plaats, waar vijf hoofdstukken – die over recht van vestiging en vrij verrichten van diensten, vrij verkeer van kapitaal, vennootschapsrecht, landbouw en plattelandsontwikkeling en visserij – onder voorbehoud werden gesloten. Tijdens de bijeenkomst werd onder andere stilgestaan bij de voortgang van Montenegro in de afgelopen periode en de verwachtingen die gepaard gaan met het verdere toetredingsproces, waarbij het belang van voldoen aan de EU-standaarden over de volle reikwijdte van het EU-*acquis* werd benadrukt. In een Benelux-interventie benadrukte Luxemburg dit eveneens, alsook dat Montenegro onder andere moet blijven werken aan corruptiebestrijding, georganiseerde misdaad en administratieve capaciteit.

⁵ Zie hier de routekaart <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13566-2025-INIT/en/pdf>